

शिक्षक नियुक्ति सम्बन्धी संक्षिप्त कार्यविधि, २०७५

गोरखा नगरपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७४ को दफा ३४ को उपदफा (७) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नगर शिक्षा समितिले यो संक्षिप्त कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद- एक

प्रारम्भिक

१. **सङ्क्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस कार्यविधिको नाम 'शिक्षक नियुक्ति सम्बन्धी संक्षिप्त कार्यविधि, २०७५' रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि गोरखा नगरपालिका भर लागू हुनेछ ।

(३) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,—

(क) 'ऐन' भन्नाले गोरखा नगरपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७४ लाई सम्झनु पर्छ ।

(ख) 'शिक्षक' भन्नाले सामुदायिक विद्यालयको अध्यापक सम्झनु पर्छ । सो शब्दले स्वीकृत प्राप्त दरवन्दीमा नियुक्त हुने अस्थायी र करार शिक्षक तथा बाल शिक्षा शिक्षक समेतलाई जनाउने छ ।

(ग) 'समिति' भन्नाले शिक्षा ऐनको दफा ३४ बमोजिमको शिक्षक छनौट समिति सम्झनु पर्छ । सो समिति गठन नहुँदासम्म यसै कार्यविधि बमोजिम गठन हुने शिक्षक छनौट समितिलाई समेत सम्झनु पर्छ ।

(घ) 'विज्ञ' भन्नाले समितिले सूचीकृत गरेको विषयगत विशेषज्ञ सम्झनु पर्छ ।

(ङ) 'अध्यापन अनुमति पत्र' भन्नाले शिक्षक सेवा आयोगले प्रचलित कानून बमोजिम अध्यापन गर्न दिएको अनुमति पत्र सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद- दुई

शिक्षक छनौट समितिको गठन

३ सामुदायिक विद्यालयमा स्वीकृत प्राप्त दरवन्दी र थप शिक्षक अनुदान तथा बाल शिक्षा शिक्षकको पदमा अस्थायी नियुक्तिको लागि स्थानीय शिक्षा अधिकारी समक्ष सिफारिस गर्न एक अध्यक्ष र दुई सदस्य रहेको एक शिक्षक छनौट समितिको गठन हुने छ ।

४ समितिका पदाधिकारीहरूको योग्यता शिक्षा ऐन २०७४ को दफा ३४ (३) मा उल्लेख भए बमोजिम हुने छ ।

५ सदस्यहरूको नियुक्ति नगर शिक्षा समितिले गर्ने छ ।

परिच्छेद- तीन

समितिको बैठक तथा काम कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था

६ **समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि**

(१) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

(२) समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको स्थान, मिति र समयमा बस्नेछ ।

(३) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा बैठकमा उपस्थित सदस्यहरूले आफूहरूमध्येबाट छानेको सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्ने छ ।

- (४) समितिको कूल सदस्य सङ्ख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपुरक सङ्ख्या पुगेको मानिने छ ।
- (५) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ । मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले मत दिन सक्ने छ ।
- (६) समितिको बैठकको निर्णय समितिको बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिद्वारा प्रमाणित गरी राखिने छ ।
- (७) समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि समिति आफैले तोके बमोजिम हुने छ ।

७ समितिको काम कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुने छ :

- (१) स्वीकृत दरबन्दी तथा थप शिक्षक अनुदान कोटाको रिक्त पदमा अस्थायी पदपुर्तिको लागि विज्ञापन गर्ने ।
- (२) शिक्षकहरूको अस्थायी तथा करार नियुक्तिको लागि परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धी अन्य काम गर्ने ।
- (३) शिक्षकको अस्थायी वा करार नियुक्तिको लागि सिफारिस गर्ने ।
- (४) उजुरी नपरेको अवस्थामा बाहेक नतिजा प्रकाशन भएको मितिले १ वर्षपछि परीक्षा सम्बन्धी कागजातहरू धुल्याउने ।
- (५) समितिले गर्नु पर्ने काम कारवाहीको बारेमा ऐन, नियमावली तथा प्रचलित कानून बमोजिम बमोजिम तादात्म्यता कायम गर्ने ।

परिच्छेद- चार

शिक्षक छनौट तथा सिफारिस सम्बन्धी व्यवस्था

८ पदपूर्तिको माध्यम (१) बाल शिक्षा शिक्षक, प्राथमिक, निम्न माध्यमिक र माध्यमिक विद्यालयको तृतीय श्रेणीको शिक्षकहरूको रिक्त पद खुला प्रतियोगिताको माध्यमबाट पदपूर्ति गरिने छ ।

९ विवरण उपलब्ध गराउनु पर्ने

- (१) प्रत्येक विद्यालयले विद्यालयमा रहेको स्वीकृत शिक्षक दरबन्दीको वा स्वीकृत थप शिक्षक अनुदानको शिक्षक दरबन्दी वा बाल शिक्षा शिक्षक कोटाको रिक्त विवरण यो कार्यविधि जारी भएको मितिले सात दिन भित्र र यस पछि रिक्त हुदा रिक्त भएको मितिले पाँच दिन भित्र नगर शिक्षा कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।
- (२) विद्यालयले उपदफा (१) बमोजिम विवरण पठाउँदा, रिक्त दरबन्दीको तहगत र विषयगत विवरण समेत खुलाउनु पर्ने छ ।
- (३) उप दफा (१) बमोजिमको विवरण प्राप्त भएपछि नगर शिक्षा कार्यालयले शिक्षक छनौट समितिमा दरबन्दी, थप शिक्षक अनुदान कोटा वा बाल शिक्षा शिक्षक कोटा यकिन गरी तहगत र विषयगत विवरण खुलाई शिक्षक पदपुर्तिको लागि शिक्षक छनौट समितिमा यथासिद्ध लेखी पठाउनु पर्ने छ ।

१० योग्यता र तालिम सम्बन्धी व्यवस्था

शिक्षक पदको लागि लिइने परीक्षामा सहभागी हुन शिक्षक सेवा आयोग सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएको शैक्षिक योग्यता तथा तालिम प्राप्त गरेको हुनु पर्ने छ । सो कानूनमा कुनै पदको योग्यता नतोकिएको भए समितिले प्रचलित निर्देशिकालाई आधार मानी तोके बमोजिम हुने छ ।

११ उमेद्वारको लागि अयोग्यता

देहायका व्यक्तिहरू अस्थायी शिक्षक पदमा उमेद्वार हुनको लागि योग्य हुन सक्ने छैन :

- गैर नेपाली नागरिक
- १८ वर्ष उमेर नपुगेको

- ४० वर्ष उमेर पूरा भएको
- मगज विग्रेको
- नैतिक पतन देखिन फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसूरदार ठहरिएको
- भविष्यमा सरकारी वा शिक्षक सेवाको लागि अयोग्य ठहरिने गरी सेवाबाट वर्खास्त गरिएको
- अध्यापन अनुमति पत्र नलिएको
- स्थायी नियुक्ति भई बहालवाला शिक्षकको रूपमा काम गरिरहेको शिक्षक
- संघीय कानूनले अन्यथा गरेमा बाहेक शिक्षक सेवा आयोग नियमावली (नवौं संशोधन २०७१) २०५९ को नियम ९ बमोजिम तालिम नलिएको ।

१२ पाठ्यक्रम, परीक्षण प्रणाली र मूल्याङ्कन प्रक्रिया

- (१) समितिबाट लिइने परीक्षाको पाठ्यक्रम परीक्षा प्रणाली र मूल्याङ्कन प्रक्रिया संघीय कानूनमा अन्यथा भएमा बाहेक शिक्षक सेवा आयोग नियमावली २०५९ ले तोके बमोजिम हुने छ ।
- (२) शिक्षक सेवा आयोगले कुनै पदको लागि पाठ्यक्रम नतोकेको भए परीक्षा सम्बन्धी संघीय र प्रादेशिक आयोग समेतले मिल्दा जुल्दा पदका लागी तोकेको पाठ्यक्रमलाई आधार मानी समितिले पाठ्यक्रमको विकास गर्ने छ ।

१३ शिक्षक सेवालाई समावेशी बनाइने

- (१) विद्यालय शिक्षण सेवालाई समावेशी बनाउन सामुदायिक विद्यालयमा स्वीकृत प्राप्त दरवन्दी र थप अनुदान कोटामा खुला प्रतियोगिताबाट पूर्ति हुने शिक्षक तथा कर्मचारी पदमध्ये ४५ प्रतिशत पद छुट्याइ सो प्रतिशतलाई सतप्रतिशत मानी देहायका उमेद्वारहरू वीचमा मात्र छुट्टाछुट्टै प्रतिस्पर्धा गराई पदपूर्ति गरिने छ:
  - महिला ३३ प्रतिशत
  - आदिवासी जनजाती २७ प्रतिशत
  - दलित १० प्रतिशत
  - अपाङ्ग ५ प्रतिशत
  - अल्पसङ्ख्यक मुस्लिम ५ प्रतिशत
  - संघीय कानून बमोजिम समावेशी समूहका लागि छुट्याइएको अन्य आरक्षित समूह यस नगरपालिकाको जनसङ्ख्या बनावटबाट उपस्थिति नदेखिएकाले समावेशी समूहकालागि छुट्याइएको बाकी पदहरू खुला तर्फ थप गरी विज्ञापन गरिने छ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम प्रतिशत निर्धारण गर्दा एक प्रतिशत भन्दा कम घाताङ्क आएमा त्यस्तो घाताङ्क जुन समूहको हकमा घाताङ्क आएको हो सो लगत्तै पछिको समूहमा सार्ने जाने छ ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम छुट्याइएको पदमा जुन पटक विज्ञापन भएको हो सो पटक हुने विज्ञापनमा उपयुक्त उमेद्वार उपलब्ध हुन नसकेमा त्यस्तो पद अर्को पटक हुने विज्ञापनमा समावेश गर्नु पर्नेछ ।
- (४) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिशत बमोजिम पद सङ्ख्या निर्धारण गर्दा कुनै विवाद आएमा समितिले गरेको निर्णय अन्तिम हुने छ ।

१४ प्रतियोगिताको लागि विज्ञापन गर्नु पर्ने

- (१) समितिले रिक्त शिक्षक पदपूर्ति गर्न आवश्यक विवरण खुलाई स्थानीय पत्रपत्रिका र अन्य सञ्चार माध्यमबाट कम्तिमा १५ दिने विज्ञापन गराउनु पर्नेछ ।

१५ दरखास्त बुझाउनु पर्ने :

प्रतियोगितामा भाग लिन चाहने उमेदवारले तोकिएको दरखास्त फारम भरी समितिले तोके बमोजिमको परीक्षा दस्तुर दाखिला गरेको निस्सा सहित विज्ञापनमा तोकिएको स्थान र अविधिभित्र दरखास्त फारम बुझाउनु पर्नेछ । समावेशी समूहमा दरखास्त बुझाउँदा प्रचलित कानूनमा तोकिए बमोजिम समावेशी समूह सम्बन्धी प्रमाणित कागजात समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।

१६ दरखास्तको छानविन र प्रवेशपत्र आदि सम्बन्धी व्यवस्था

- (१) दफा (१५) बमोजिम पर्न आएका दरखास्त छानविन गर्दा रीत पुगेको देखिएमा समितिले सम्बन्धित उमेदवारलाई प्रवेश पत्र दिनु पर्नेछ
- (२) समितिले कुनै पनि दरखास्त शर्त राखी स्वीकृत गर्ने छैन ।
- (३) यस कार्यविधि बमोजिम बिज्ञापन वा परीक्षा रद्द गरिएको अवस्थामा वा उमेदवारको दरखास्त अस्वीकृत भएमा परीक्षा दस्तुर फिर्ता हुने छ । तर दफा (२७) बमोजिम दरखास्त वा परीक्षा रद्द भएमा परीक्षा दस्तुर फिर्ता हुने छैन ।

१७ स्वीकृत नामावलीको सूची प्रकाशन गर्नु पर्ने :

समितिले दरखास्त दिने अन्तिम म्याद समाप्त भएपछि दरखास्त स्वीकृत भएका सबै उमेदवारहरूको नामावलीको सूची तयार गरी सूचना पाटी र नगरपालिकाको वेबसाइटमा प्रकाशित गर्नु पर्नेछ ।

१८ परीक्षा हुने मिति, समय र केन्द्र : यस कार्यविधि बमोजिम लिने परीक्षा, समितिले तोकेको मिति, स्थान र समय र केन्द्रमा सञ्चालन हुनेछ ।

१९ परीक्षाको पूर्णाङ्क र उत्तीर्णाङ्क : (१) समितिबाट लिइने प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पूर्णाङ्क देहाय अनुसार हुनेछ :

क लिखित परीक्षाको अङ्क १०० अङ्क

ख प्रयोगात्मक परीक्षाको अङ्क २५ अङ्क

ग अन्तरवार्ताको २५ अङ्क

(२) उपदफा (१) बमोजिम लिइने लिखित परीक्षा र प्रयोगात्मक परीक्षाको उत्तीर्णाङ्क क्रमशः पैंतिस र दश अङ्क हुनेछ ।

२० प्रयोगात्मक परीक्षा : विषयको प्रकृति हेरी आवश्यक ठानेमा मात्र समितिले प्रयोगात्मक परीक्षा लिने छ ।

२१ सफल उमेदवारको सूची प्रकाशन गरिने:

(१) लिखित र प्रयोगात्मक परीक्षा लिइएकोमा सो परीक्षा समेतबाट उत्तीर्ण भई सबै भन्दा बढी अङ्क प्राप्त गर्ने उमेदवारहरूमध्येबाट देहायको अनुपातमा उत्तीर्ण उमेदवारहरू थप गरी अन्तरवार्ताको लागि उमेदवारको नाम बर्णानुक्रम अनुसार प्रकाशन गरिने छ ।

रिक्त पद सङ्ख्या थप हुने सङ्ख्या

१-५ २

६-१० ३

११ देखि बढी ४

तर अन्तिम क्रमसङ्ख्यामा एक जना भन्दा बढी उमेदवारले वरावर अङ्क प्राप्त गरेमा त्यस्तो सबै उमेदवारको नाम प्रकाशन गरिने छ ।

(२) नियम १९(१) बमोजिम उत्तीर्णाङ्क प्राप्त गर्ने उमेदवार आवश्यक सङ्ख्यामा नभएमा जति जनाले उत्तीर्णाङ्क प्राप्त गरेका छन त्यति उमेदवारको नाम प्रकाशन गरिने छ ।

२२ अन्तरवार्ताको अङ्क

अन्तर्वार्ताको लागि छूट्याइएको पच्चिस अङ्क देहाय बमोजिम दिइने छ :

(१) शैक्षिक योग्यता वापत सेवा प्रवेशको लागि तोकिएको शैक्षिक योग्यताको प्रथम श्रेणीको भए ३ अङ्क द्वितीय अङ्कको भए २ अङ्क र तृतीय श्रेणीको भए १ अङ्क तथा माथिल्लो शैक्षिक योग्यताको हकमा प्रथम द्वितीय र तृतीय श्रेणीको अङ्कको लागि क्रमश २, १ र ०.५ प्रदान गरिने छ ।

(२) अन्तरवार्ता बापत बढीमा २० अङ्क ।

तर अन्तरवार्तामा अङ्क दिदा कुनै उमेद्वारलाई ७० प्रतिशत भन्दा बढी र ३५ प्रतिशत भन्दा कम अङ्क प्रदान गर्दा त्यस्तो कारण खुलाउनु पर्नेछ ।

२३ छुट अन्तर्वार्ता लिन सकिने : (१) अन्तर्वार्ताको लागि छानिएको उमेद्वारले देहायका कारण देखाई अन्तरवार्ता सम्पन्न भएको मितिले ३ दिन भित्र अन्तरवार्ताको लागि उपस्थित हुन नसकेको प्रमाण सहित आफै वा वारेशनामा मार्फत निवेदन दिएमा र समितिले जाचबुझ गर्दा मनासिव देखेमा अन्तरवार्ता भएको मितिले ७ दिन भित्र त्यस्तो छुट उमेद्वारको अन्तरवार्ता लिने व्यवस्था गर्न सक्ने छ ।

- सरकारी कामको सिलसिलामा उपस्थित हुन नसकेमा
- किरिया बस्नु परेमा
- सुत्केरी भएमा
- अशक्त विरामी भएको कुरा चिकित्सकबाट प्रमाणित भएमा (अस्पताल भर्ना भइ उपचाररत भएको कागजात पेश गर्नु पर्ने)
- भवितव्य परेमा ।

२४ योग्यताक्रम प्रकाशित गर्नु पर्ने :

समितिले लिखित र प्रयोगात्मक परीक्षा लिएको भए सो परीक्षामा सफल भएका उमेद्वारले अन्तरवार्तामा प्राप्त गरेको अङ्क जोडी सबै परीक्षाबाट सफल भएका उमेद्वारको नाम नियुक्तिको लागि सिफारिस सहित योग्यता क्रम प्रकाशित गर्नु पर्नेछ । त्यसरी सिफारिस गर्दा उपलब्ध भएसम्म रिक्त पद सङ्ख्याको १० प्रतिशतले हुन आउने सङ्ख्या वा १ मध्ये जुन बढी हुन्छ, मा उमेद्वारको नाम बैकल्पिक सूचीमा राख्नु पर्नेछ ।

२५ शिक्षकको नियुक्ति :

(१) दफा (२३) बमोजिम प्रकाशित योग्यताक्रममा आधारित भएर नियुक्तिको लागि समितिले नगर शिक्षा कार्यालय समक्ष विज्ञापन प्रकाशित भएको मितिले ३० दिन भित्र सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

(२) नगर शिक्षा कार्यालयले सिफारिस प्राप्त भएको मितिले ५ दिन भित्र नियुक्तिको लागि योग्यताक्रम अनुसार रिक्त स्थानमा सफल उमेद्वारलाई विद्यालय छनौटको समेत अवसर दिई ५ दिने सूचना प्रकाशित गर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) अनुसार प्राप्त भएको विद्यालय छनौट फारमको आधारमा नगर शिक्षा समितिको निर्णयानुसार स्थानीय शिक्षा अधिकारीले सफल उमेद्वारलाई बढीमा १ शैक्षिक सत्रको लागि नियुक्त गरी विद्यालयमा पदस्थापन गर्नेछ ।

२६ बैकल्पिक उमेद्वारलाई नियुक्त गर्न सक्ने :

(१) सिफारिस भएको व्यक्ति नगर शिक्षा कार्यालयमा नियुक्ति लिन पदस्थापना भएको मितिले १० दिन भित्र सम्पर्कमा नआएमा वा नियुक्ति पत्र बुझेको मितिले ७ दिन भित्र खटाइएको विद्यालयमा हाजिर नभएमा,

(२) नियुक्ति पत्र लिन इन्कार गरेमा वा नलिने लिखित निवेदन दिएमा र

(३) नियुक्ति बुझेको ३ महिनाभित्र राजिनामा दिइ राजिनामा स्वीकृत भएमा ।

- २७ **दरखास्त रद्द वा सिफारिस बदर हुन सक्ने :** (१) कुनै उमेद्वारले झुटा विवरण दिएको प्रमाणित भएमा वा परीक्षाको मर्यादा भङ्ग गरेमा वा त्यस्तो कार्य गर्ने उद्योग गरेमा समितिले त्यस्तो उमेद्वारको दरखास्त रद्द गर्न वा परीक्षा रद्द गर्न सक्नेछ ।
- (२) समितिबाट नियुक्तिको लागि सिफारिस भएको कुनै उमेद्वारले नियुक्ति लिन नपाउँदै निज सिफारिस हुन नसक्ने कुनै प्रमाणिक कारण उपलब्ध भएमा समितिले त्यस्तो उमेद्वारको सिफारिस बदर गर्न सक्ने छ ।
- (३) कुनै उमेद्वारले झुटो विवरण दिएको कुरा त्यस्तो उमेद्वार सिफारिस गरिएको पदमा नियुक्ति भईसके पछि जानकारी हुन आएमा समितिले निजउपर विभागीय कारवाहीको लागि सम्बन्धित अधिकारी समक्ष लेखि पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद पाँच विविध

- २८ **गोप्य रहने :** समितिले लिने परीक्षासँग सम्बन्धित सबै प्रकारका अभिलेखहरू गोप्य रहने छन् ।
- २९ **परीक्षा र विज्ञापन रद्द गर्न सक्ने :** (१) परीक्षा सञ्चालन हुदाँका बखत परीक्षा केन्द्रमा कुनै प्रकारको गडबडी भएमा कुनै बाधा अवरोध खडा भएमा वा परीक्षा सञ्चालन हुन नसकेमा समितिले सो दिनको परीक्षा कारण जनाई रद्द गर्न सक्नेछ ।
- ३० **विशेषज्ञको सेवा लिन सक्ने :** (१) समितिले आफ्नो कार्यसँग सम्बन्धित विषयमा आवश्यकतानुसार विशेषज्ञ सेवा लिन सक्ने छ यसको लागि समितिले प्रत्येक वर्ष विशेषज्ञ सूची अध्यावधिक गरी राख्न सक्ने छ ।
- ३१ **पालना गर्नु पर्ने :** शिक्षक छनौट समितिले यस सम्बन्धमा शिक्षक सेवा आयोगको सामान्य मान्यता र पाठ्यक्रमको पालना गर्नु पर्नेछ ।
- ३२ **निर्देशिका जारी गर्न सक्ने:** समितिले आफ्नो काम कारवाही सुचारुपले सञ्चालन गर्नको लागि ऐन र यस कार्यविधिको अधीनमा रही आवश्यक निर्देशिका जारी गर्न सक्ने छ ।

प्रमाणीकरण गर्नेको नाम थर : राजनराज पन्त

पद : नगर प्रमुख एव अध्यक्ष नगर शिक्षा समिति

मिति : २०७५/०१/२३

दस्तखत :

प्रमाणिकरण मिति २०७५/०१/२३